

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien yhteistyöhanke

Timo Korhonen

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien toimesta yhdistymishanketta on selvitetty 6.6.2019 pidetyssä seurakuntien kirkkovaltuustojen yhteisessä neuvottelussa, jossa perustettiin selvitystyöryhmä, Työryhmän tehtäväksi annettiin vuoden 2019 loppuun mennessä kartoittaa ennakkoluulottomasti ja mitään vaihtoehtoa poissulkematta ne **vaihtoehdot, jotka parhaiten takaisivat seurakunnan ja kirkon perustehtävän toteutumisen Keuruulla, Multialla ja Petäjävedellä tulevaisuudessa.**

Kehittämismvaihtoehdot

- Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakunnat ovat ilmoittaneet, että haluavat ulkopuolisen selvitysmiehen avulla selvittää tarkemmin taloudellisine vaikutuksineen seuraavia vaihtoehtoja
 - Syvenevän yhteistyön malli
 - Kappeliseurakunnan malli
 - Yhden seurakunnan malli

Tehtäväksiänto selvitysmiehelle

- Kirkkojärjestyksen 13 luvun 2 §:n mukaan ”Tuomiokapituli voi määrätä yhden tai useamman **selvitysmiehen** tutkimaan aloitteessa tarkoitettua seurakuntajaon muutosta ja tekemään siitä ehdotuksen”.
- ”**Selvitysmiehellä** on oikeus tutkia seurakuntien ja seurakuntayhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta koskevia asiakirjoja sekä saada niiden viranomaisilta tietoja ja muuta apua tehtävänsä suorittamista varten. **Selvitysmiehen** on lähetettävä tuomiokapitulille ehdotuksensa, johon on liitettävä selvityksessä kertyneet asiakirjat sekä seurakuntien ehkä seurakuntajaon varalta tekemät viranhaltijoiden ja työntekijöiden sijoittamista taikka omaisuuden jakamista koskevat sopimukset”.

Seurakuntien talouden kehitys 2016-2019

- Seurakuntien tilinpäätöstietoja

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien yhteistyön kehittäminen				
Keuruu	2016	2017	2018	2019
Jäsenmäärä	7869	7743	7584	7399
Toimintatuotot	1731391	1467100	1146549	1384614
Toimintakulut	3391867	2797039	2603396	2609864
Toimintakate	-1660475	-1329939	-1456846	-1225249
Verotulot	2059300	2009565	1964396	1911690
Vuosikate	219046	501384	325181	509861
Poistot	-241717	-246358	-260662	-240475
Yli-/alijäämä	-22670	255025	64518	269386
Metsätalouden tulot	481688	205594	466053	767212
Investoinnit	230120	880582	900155	77847

Keuruun, Multian ja Petäjaveden seurakuntien yhteistyön kehittäminen				
Multia	2016	2017	2018	2019
Jäsenmäärä	1447	1394	1354	1343
Toimintatuotot	264613	225744	536655	286445
Toimintakulut	616562	516635	637072	499809
Toimintakate	-351948	-290891	-100416	-213363
Verotulot	365521	329213	317112	272680
Vuosikate	3830	9043	204891	44688
Poistot	-22274	-26127	-26127	-21010
Yli-/alijäämä	-18444	-13231	182617	27982
Metsätalouden tulot	31311	136564	49467	86679
Investoinnit	0	21312	116746	0

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien yhteistyön kehittäminen				
Petäjävesi	2016	2017	2018	2019
Jäsenmäärä	3126	3055	2989	2893
Toimintatuotot	173306	260946	630853	171202
Toimintakulut	906687	876625	792556	899367
Toimintakate	733380	615679	161702	734095
Verotulot	794092	782833	745773	756721
Vuosikate	-5255	101881	511765	-49472
Poistot	58096	52535	49733	43244
Yli-/alijäämä	-63352	49345	462031	-92716
Metsätalouden tulot	81042	76632	231387	93308
Investoinnit	33963	147604	1786763	0

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien yhteistyön kehittäminen				
Seurakunnat yhteensä				
	2016	2017	2018	2019
Jäsenmäärä	12442	12192	11927	11635
Toimintatuotot	2169310	1953790	2314057	1842261
Toimintakulut	4915116	4190299	4033024	4009040
Toimintakate	-2745806	2236509	1718964	2166779
Verotulot	3218850	3121611	3027281	2941091
Vuosikate	473107	612308	1041837	505077
Poistot	-322082	-325020	-336522	-304729
Yli-/alijäämä	-104466	291139	705313	204652
Metsätalouden tulot	594041	418790	746907	947199
Investoinnit	264083	1049503	2803668	77847

Keuruun seurakunnan talous oli ylijäämäinen tarkasteluajanjaksolla 2016 – 2019 lukuun ottamatta vuotta 2016, jolloin alijäämää kertyi 22 670 euroa. Verotulojen pienenemistä kyettiin kompensoimaan metsätalouden tuloilla. Tarkastelujakson ylijäämä oli yhteensä 566 259 euroa.

Multian seurakunnan talous oli ylijäämäinen vuosina 2018 ja 2019. Vuosina 2016 ja 2017 talous oli alijäämäinen. Koko tarkastelujakso oli kuitenkin ylijäämäinen. Ylijäämää kertyi yhteensä 178 924 euroa.

Petäjäveden seurakunnan talous oli ylijäämäinen vuosina 2017 ja 2018. Vuosina 2016 ja 2019 talous oli alijäämäinen. Vuonna 2016 alijäämää kertyi 63 352 euroa ja vuonna 2019 92 716 euroa. Koko tarkasteluaikavälillä kertyi yhteensä 355 308 euroa ylijäämää. Yhtenä merkittävänä syynä ylijäämään on vuonna 2018 toteutettu kiinteistön myynti.

Tarkasteltaessa yhteenlaskettua seurakuntien talouden toteutumista voidaan todeta samaa kuin yksittäisten seurakuntien kohdallakin. Toimintatuotot ovat laskeneet lähes 5 %. Myös yhteenlasketut toimintakulut ovat laskeneet 16,6 %. Väheneviä verotuoja on kyetty kattamaan metsätalouden tuloilla ja osittain myös kiinteistöjen myyntituotoilla.

Arvio seurakuntien taloudellisesta kehityksestä 2020-2022

- Seurakuntien talousarviot ja toiminta- ja taloussuunnitelmat 2020-2022
- Seurakuntien metsätaloussuunnitelmat 2020 -2029

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien kehittäminen			
Suunnitelmavuodet			
Keuruu	2020	2021	2022
Jäsenmäärä			
Toimintatuotot	1109785	1106535	1106535
Toimintakulut	2822726	2802317	2801786
Toimintakate	-1712941	-1695782	-1695251
Verotulot	1968440	1923405	1877030
Vuosikate	84907	47217	1373
Poistot	253417	253197	253197
Yli-/alijäämä	-168510	-205980	-251824
Metsätalouden tulot	710000	710000	710000
Investoinnit	218600	250000	200000

Keuruun, Multian ja Petäjaveden seurakuntien kehittäminen			
Suunnitelmavuodet			
Multia	2020	2021	2022
Jäsenmäärä			
Toimintatuotot	147130	147130	147130
Toimintakulut	545151	545151	545151
Toimintakate	398021	398021	398021
Verotulot	300500	300500	300500
Vuosikate	-134421	-134421	-134421
Poistot	22214	22214	22214
Yli-/alijäämä	-156635	-156635	-156635
Metsätalouden tulot	80000	80000	80000
Investoinnit	0	450000	0

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien kehittäminen			
Suunnitelmavuodet			
Petäjävesi	2020	2021	2022
Jäsenmäärä			
Toimintatuotot	132300	127600	127600
Toimintakulut	760340	760269	760569
Toimintakate	628040	632670	632970
Verotulot	694227	652028	597334
Vuosikate	-6097	-52926	-107960
Poistot	62052	62142	62142
Yli-/alijäämä	-68149	-115068	-170082
Metsätalouden tulot	80000	80000	80000
Investoinnit	0	0	0

Keuruun, Multian ja Petäjäveden seurakuntien yhteistyön kehittäminen

Suunnitelmavuodet			
Seurakunnat yhteensä			
	2020	2021	2022
Jäsenmäärä	11345	11062	10786
Toimintatuotot	1389215	1381265	1381265
Toimintakulut	4128217	4107737	4107506
Toimintakate	2899002	3145831	3346244
Verotulot	2963167	2875933	2774864
Vuosikate	-59425	-140130	-240968
Poistot	337683	337553	337553
Yli-/alijäämä	-397108	-477683	-578521
Metsätalouden tulot	870000	870000	870000
Investoinnit	0	668600	0

Vuodesta 2020 näyttäisi tulevan käännekohta seurakuntien talouden kehitykselle.

Keuruun seurakunnan talouden on arvioitu kääntyvän alijäämäiseksi. Toimintatuottojen on arvioitu vähenevän hieman suunnitteluajavälillä 2020 – 2022 toimintakulujen säilyessä lähes ennallaan. Verotulojen on arvioitu laskevan ja vuosikatteen kääntyvän miinusmerkkiseksi. Seurakunnan talouden alijäämä näyttää kasvavan vuosi vuodelta. Yhteensä alijäämää näyttää kertyvän suunnittelukaudella yhteensä 626 314 euroa.

Multian seurakunnan talous näyttää arvion mukaan kääntyvän niin ikään pysyvämmiin alijäämäiseksi. Alijäämää näyttää kertyvän suunnitteluajavälillä yhteensä 469 905 euroa.

Petäjäveden seurakunnan talous näyttää niin ikään alijäämäiseltä. Vuosikate on miinuksella koko suunnitteluajavälin. Alijäämää kertyy suunnitteluajavälillä arvion mukaan yhteensä 353 299 euroa.

Seurakuntien yhteenlaskettu talous näyttää kääntyvän varsin nopeasti alijäämäiseksi suunnitteluajanjaksolla. Seurakuntien yhteenlaskettu alijäämä vuosina 2020 – 2022 näyttäisi nousevan peräti 1 449 518 euroon.

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja rahavarat vuoden 2019 lopussa

Edellisten tilikausien ylijäämä	Varat ja pankkisaamiset
• Keuruu 2 427 598	1 435 916
• Multia 230 822	537 804
• <u>Petäjävesi 1 048 208</u>	<u>187 782</u>
• Yhteensä: 3 706 028	2 161 500

- Arvioitu alijäämä vuoden 2022 lopussa 1 449 518 euroa
- Arvioitu peruskorjausvelka yhteensä 4,8 milj. euroa

Seurakuntien erityispiirteitä

- Jäsenmäärä
 - Nopeasti laskeva 2016-2019 jäsenmäärä vähentynyt 807 eli noin 6,5 %. Mikäli jäsenmäärän lasku jatkuu samalla tavalla vuosina 2020-2022, jäsenmäärä vuoden 2022 lopussa 10.786
 - Suurin tekijä muuttoliike
 - Jäsenmäärän väheneminen vaikuttaa verotuloihin
- Kiinteistökanta
 - Useita vanhoja kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kirkkoja
 - Korkeat käyttökulut
 - Suuri peruskorjausvelka
 - Kokonaisvaltainen kiinteistöstrategia ja investointisuunnitelma puuttuu

Seurakuntien erityispiirteitä...

- Metsätalous
 - Seurakunnilla poikkeuksellisen suuri metsäomaisuus
 - Puun myyntituloilla mahdollista korvata väheneviä verotuloja

Syvenevän yhteistyön malli

- Seurakunnat säilyttävät itsenäisyytensä ja nimensä
- Nykyiset rakenteet säilyvät
- Yhteistyötä syvennetään
- Kolmen kirkkovaltuuston, kolmen kirkkoneuvoston ja kolemen kirkkoherran lisäksi pitää muodostaa jonkinlainen yhteistyöorganisaatio – lisää hhallintoa ja erilaisten kokousten määrää
- Kolme tuloveroprosenttia
- Vaarana ”kotiinpäin vetäminen”
- Toimiiko yhteistyö todella

Kappeliseurakunnan malli

- Hallinnollisesti yksi seurakunta
- Seurakunnan sisällä on ns. kappeliseurakuntia, joilla oma pappi, kappelineuvosto ja määrärahoja talousarviossa kappeliseurakunnan tarpeisiin
- Paikallisuus tulee hyvin huomioiduksi
- Nykyisten seurakuntien nimet säilyvät kappelien nimissä
- Kirkkovaltuusto ja kirkkoneuvosto/kirkkoherra vastaavat kokonaisuuden huomioon ottamisesta

Yhden seurakunnan malli

- Hallinnollisesti kaikkein yksinkertaisin malli – yksi kirkkovaltuusto, yksi kirkkoneuvosto ja yksi kirkkoherra
- Seurakuntien nimet menetetään
- Haasteena paikallisuuden huomioiminen
- Haasteena erilaisten toimintatapojen ja –kulttuurien yhteensovittaminen
- Mahdollistaa selkeän johtamisjärjestelmän
- Mahdollistaa toiminnan, hallinnon ja talouden kokonaisvaltaisen suunnittelun ja koordinoinnin

Vaihtoehtojen vertailuja

- Syvenevän yhteistyön malli kaikkein lähinnä nykytilannetta
- Seurakunnat säilyttävät itsenäisyytensä ja nimensä
- Mahdollistaa uusien toimintojen kehittämisen
- Mallissa kolme itsenäistä päätöksentekijää – vaarana, että kokonaisuutta on vaikeaa tai jopa mahdotonta johtaa ja koordinoida
- Malli ei vähennä menoja vaan saattaa jopa lisätä niitä
- Kappeliseurakunnan malli ottaa huomioon paikallisuuden mutta mahdollistaa kuitenkin myös kokonaisuuden suunnittelun ja koordinoinnin

Vaihtoehtojen vertailua (jatkoa)

- Työnjako seurakunnan ja kappeleiden välillä tehtävä selkeäksi
- Jollain tapaa pienoismalli seurakuntayhtymästä, jos uudessa seurakunnassa olisi kolme kappeliseurakuntaa – tällöin ilmeisesti seurakunta vastaisi kiinteistöistä ja hautausmaista, henkilöstö- ja taloushallinnosta ja virastosta ja kappelit paikallisesta toiminnasta
- Sama veroprosentti kaikilla
- Mitä lisäarvoa kappelimalli tuo yhden seurakunnan malliin?
- Yhden seurakunnan malli hallinnollisesti kaikkein yksinkertaisin – yksikirkkovaltuusto, yksi kirkkoneuvosto yksi kirkkoherra

Vaihtoehtojen vertailua (jatkoa)

- Paikallisuuden huomioon ottaminen vaikeampaa kuin muissa malleissa
- Seurakuntien nimet eivät säily
- Talouden tasapainottamisen näkökulmasta paras vaihtoehto
- Mahdollistaa toiminnan, hallinnon ja talouden kokonaisvaltaisen suunnittelun ja koordinoinnin mm. kiinteistöstrategian ja henkilöstöstrategian avulla
- Yksi veroprosentti
- Mahdollistaa myös kappeliseurakuntaa keveämmän alueellisen mallin

KIITOS!!!!